



TĚŠÍNSKÉ
DIVADLO
SCENA POLSKA

Arnošt Goldflam

GARDEROBA DAMSKA





Arnošt Goldflam

GARDEROBA DAMSKA

Premiera 12 czerwca 2021

Dyrektor Teatru Cieszyńskiego
Dyrektor ds. ekonomicznych
Kierownik artystyczny Sceny Polskiej
Kierownik literacki Sceny Polskiej

Petr Kracik
Iris Heclová
Bogdan Kokotek
Joanna Wania

Adaptacja, reżyseria i scenografia
Tłumaczenie
Kostiumy

Zbyšek Radek
Dagmara Foniok, Zbyšek Radek
Agata Kokotek

OBSADA

Truda
Maria
Liza
Klara

Anna Paprzyca
Barbara Szotek-Stonawski
Dagmara Foniok
Joanna Litwin

Inspicjent, sufler

Anna Kaczmarska

Arnošt Goldflam

„Całe życie najbardziej lubiłem w teatrze groteskowość, balansowanie na granicy komedii i tragedii.”

Czeski dramaturg, reżyser, pedagog, aktor, autor książek dla dzieci, rzeźbiarz urodził się w 1946 r. w Brnie.

Ojciec A. Goldflama urodził się w 1899 r. we Wiedniu, przeprowadził do Brna, ale języka czeskiego nauczył się dopiero w czasie wojny i po wojnie. Matka Goldflama była Polką urodzoną niedaleko Lwowa. Babcia posługiwała się przede wszystkim językiem jidysz. Taka mieszanina językowa wzbogaciła przyszłego pisarza i uświadomiła mu wartość języka jako środka wyrazu artystycznego. Już jako dziecko czytał wszystko, co było pod ręką. Tradycja rodzinna wymagała, aby został lekarzem lub inżynierem. Z medycyny zrezygnował jednak po pierwszym roku studiów, spędzał bowiem więcej czasu w kinie niż w szkole.

Później studiował w słynnej brneńskiej akademii teatralnej JAMU, działał w Teatrze Satyrycznym Večerní Brno i Divadlo X. Jego nazwisko związane jest z najważniejszymi inicjatywami teatralnymi Brna od lat 70. XX w. Inscenizacje Goldflama w prostějowskim HaDivadle nadały temu teatrowi rozgłos; twórca pracował w nim jako reżyser blisko dwie dekady (do 1993 roku) po przeniesieniu sceny do Brna. Gościennie grał, reżyserował i wystawiał własne sztuki także na scenach teatrów: Dejvické divadlo, Divadlo v Dlouhé, Klicperovo divadlo w Hradcu Králové, Teatru Narodowego w Brnie, słynnego opozycyjnego teatru Ypsilon oraz za granicą: w Niemczech, Austrii, Polsce. Wykładał reżyserię w praskiej i brneńskiej akademii teatralnej.

Od lat 80. XX wieku pojawia się w filmach [np. *Nuda w Brnie*]. Popularność przyniosły mu także filmy [*Lotrando a Zubejda*, *Dědictví aneb Kurvahošigutntag*, *Kačenka a strašidla* i inne] oraz telewizja.

Jest autorem ponad pięćdziesięciu sztuk teatralnych [najbardziej znane: *Jedna noc*, *Zkouška*, *Beseda s mistrem*, *Jeden den*, *Bi-letářka*, *Náraz nebo Naráz*, *Návrat ztraceného syna*]. Do dziś reżyseruje w teatrach, pisze opowiadania, bajki, scenariusze, wydaje książki.

W sztukach podejmuje temat żydowskiej tradycji, Holocaustu, włącza się w nurt post-pamięciowy, wciąż jednak obecny jest w jego twórczości żywioł satyry i czarnego humoru.



Garderoba damska

Czy wiecie, które miejsce w teatrze jest naprawdę najważniejsze? Tam zapadają decyzje, tam się dyskutuje, ocenia wszystko i wszystkich. Tym tajemniczym miejscem jest właśnie... garderoba damska.

Poprzez spotkania i rozmowy w garderobie teatralnej ta komedia pozwala spojrzeć na losy czterech aktorek. Do życia Marii wkracza nowy mężczyzna, Maria przeżywa pierwsze uniesienia i rozczarowania. Trudę i jej małą córeczkę ponownie opuszcza mąż. Młodziutka Klara marzy o roli i sukcesie. Najstarsza Liza zastanawia się nad sensem aktorstwa. Losy czterech aktorek przecinają się zarówno w życiu zawodowym, jak i osobistym.

Komedia Garderoba damska doskonale ukazuje często ukrywane atrakcje życia teatralnego za kulisami. Nie brakuje humoru sytuacyjnego. A widzowie mają wyjątkową okazję do wspaniałej zabawy.

„Lubię pisać dla kobiet, dla aktorek. Po pierwsze dlatego, żeby lepiej je zrozumieć, ale również dlatego, że lubię ich sposób myślenia, reakcje, ich życie. Garderobę damską napisałem jako podziękowanie za ich starania, opiekę, zmartwienia, za wszystko.

Chciałem opowiedzieć o ich losach, które poznałem przez lata pracy w teatrze. Garderoba damska to spojrzenie za kulis, w codzienność i na pracę teatralną. Mam nadzieję, że przybliżyłem wam aktorki i ich życie, którego może nie znaliście. I mam też małą nadzieję, że będziecie się dobrze bawić”.

Arnošt Goldflam



B. Szotek-Stonawski

Kobieca psychika to studnia bez dna

Zbyšek Radek, reżyser

Skąd pomysł na Garderobę...?

Bo krótkie i dla czterech aktorek. A tak na serio, bo to znakomite studium teatru z żeńskiego punktu widzenia. Kiedyś wyjeżdżającego na studia wnuka uprzedzałem i ostrzegałem, żeby nigdy nie próbował zrozumieć psychiki, logiki i mentalności kobiet, bo jest bez szans. Jestem przekonany, że Autorowi udało się zbliżyć do wyżej wymienionych zagadnień kobiecej psychiki, choć bądźmy szczerzy, to studnia bez dna.

Dlaczego Arnošt Goldflam?

Dlaczego ? Prosta sprawa. Dla nas z Dagmarą – Mistrz Arnošt Goldflam.

Przypomnij proszę Twoją wcześniejszą realizację Bileterki Goldflama.

Bileterka [choć dla zmylenia widza grałem to ja] była naszym pierwszym spotkaniem z twórczością pana A. Goldflama. Ktoś napisał w recenzji, że atmosferą przypomi-

nała Cinema Paradiso. Spektakl odbywał się w otwartej przestrzeni niewielkiego krakowskiego podwórka przy ul. Pijarskiej, wczesnym wieczorem, latem, z dobiegającymi odgłosami nocnego życia Krakowa, więc skojarzenie zupełnie trafne. Przedstawienie z założenia improwizowane było tak skonstruowane, że publiczność grała w nim swoją niebagatelną rolę. A co wieczór jest przecież ktoś inny. Bądź więc, wykonawco, czujny. Widzowie obrażali się na mnie, protestowali, parokrotnie demonstacyjnie wyszli, nie wszyscy oczywiście, ale pojedyncze osoby. Co ciekawe, jakoś nikt nie wychodził, kiedy proponowałem wspólne wypicie kieliszeczka. To była największa przygoda teatralna w życiu.

Garderoba damska to komedia czy tragedia?

Może coś trzeciego, ale chyba nie chciałbym klasyfikować. Widzowie zdecydują.



D. Foniok, A. Paprzyca



A. Paprzyca

Jakie trudności, zawiłości, ciekawostki, niespodzianki językowe pojawiły się podczas przekładu?

Jeśli były takie, natychmiast je tłumaczyliśmy i skreślaliśmy. To oczywiście znowu żart. Są pewne idiomy języka teatralnego osobne dla czeskiego i polskiego teatru, więc jak były kontrowersje, porzucaliśmy je.

Czy tłumaczyliście z Dagmarą pod konkretne aktorki?

Nie. U nas wszyscy mają równe szanse.

Czy podczas prób wspólnie z aktorkami zmienialiście tekst?

Nie robiliśmy tego wspólnie. One robiły.

Czy nowa sala prób B 52 jest odpowiednia do tego rodzaju pracy?

Sala i scena B 52 to znakomita przestrzeń do pracy. Trzeba jednak powiedzieć, że to wyjątkowo niebezpieczne i wymagające miejsce.

Jakie ciekawostki i „perełki” pojawiły się w trakcie prób?

Za mało miejsca w programie na opowiadanie wszystkiego. Taka tylko mała refleksja z prób. Dość długo żyję na tym świecie i ciągle fascynują mnie rzeczy pozornie oczywiste. Chcę powiedzieć, że praca ze 100 % żeńskim zespołem to nie jest bułka z masłem.

Czy inaczej się pracuje w Scenie Inicjatyw Aktorskich? Na czym polegają różnice?

Inaczej. Bo pracujesz nad czym, z kim i jak chcesz.

PS Podobnie jak Mistrz Goldflam napisał, tak i ja starałem się wyreżyserować spektakl jako podziękowanie wszystkim kobietom – aktorom. Za ich wysiłek, troskę, pracę, zmartwienia. Za wszystko.

Kilka pytań [z przymrużeniem oka] do naszych bohaterek

Jaka magia, tajemnice kryją się w garderobie damskiej?

JOANNA: Tajemnic się nie wyjawia.

ANNA: To zależy od inteligencji osób, które tam siedzą.

BARBARA: Taka sama, jak tajemnica życia.

DAGMARA: Zgadzam się z koleżankami. Jak jestem w restauracji, to zawsze wybieram to, co inni.

Czy pamiętasz, z kim dzieliłaś garderobę po przyjeździe do Sceny Polskiej?

JOANNA: Oczywiście, że pamiętam. Na szczęście to było niedawno.

ANNA: Tak.

BARBARA: Z kim ja nie siedziałam?

DAGMARA: Emilia Bobek.

Jaką największą „sprawę” udało się wyjaśnić czy też załatwić w garderobie?

JOANNA: Wyjaśniłam kilka spraw kryminalnych już w połowie czytanych przeze mnie książek.

ANNA: Żadnej. Swoje sprawy załatwiam poza miejscem pracy.

BARBARA: Kupiłam spodnie.

DAGMARA: Sprzedałam spodnie.

Za co lubisz, podziwiasz bohaterkę, którą grasz?

JOANNA: Za optymizm.

ANNA: Za to, że nie jest mną.

BARBARA: Za spontaniczność i nieznośną lekkość bytu.

DAGMARA: Ja to samo, co koleżanka powiedziała.

A co cię w niej irytuje?

JOANNA: Optymizm.

ANNA: Że nie jest mną.

BARBARA: Że tak mało mówi.

DAGMARA: Ja to samo, co koleżanka.



J. Litwin, B. Szotek-Stonawski

kierownik marketingu Kateřina Mertha
kierownik pracowni elektryczno-akustycznej Vladimír Rybář
kierownik pracowni ślusarsko-modelarskiej Kristina Libosková
kierownik pracowni krawieckiej Karin Szostoková
kierownik pracowni perukarskiej Šárka Szeligová
kierownik pracowni rekwizytorskiej Józef Kurek
kierownik techniczny Roman Sekula

światło Paweł Klimczak / Dariusz Molicki
dźwięk Roman Majchrzyk / Wojciech Bielach
garderobiana Lucie Žebroková / Monika Minarzová
rekwizyty Martina Tobolová
brygadier sceny Marian Mandrysz
montażyści dekoracji David Cienciala / Daniel Pospíchal / Adam Mandrysz

redakcja Joanna Wania
zdjęcia Karin Dziadek
opracowanie graficzne i skład Iva Lupková
druk PROprint, s.r.o. Czeski Cieszyn

*Prawa autorskie dotyczące tego spektaklu reprezentuje
agencja Aura - Pont s. r. o., Veslařský ostrov 62, 147 00 Praha 4*

*Spektakl zrealizowano przy wsparciu finansowym
Ministerstwa Kultury RC oraz Miasta Czeski Cieszyn*





A. Paprzyca, D. Foniok, B. Szotek-Stonawski

Teatr Cieszyński

Ostrawska 67, 737 35 Czeski Cieszyn

Tel.: + 420 558 746 022/23

e-mail: scenapolska@tdivadlo.cz

www.tdivadlo.cz

Kasa, bilety

Centrum informacyjne TC

Rynek ČSA 1222/10, Czeski Cieszyn

lub godzinę przed spektaklem
w Teatrze Cieszyńskim

ČESKÝTĚŠÍN



Moravskoslezský
kraj

Príspevková organizace
Moravskoslezského kraje



Głos

GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZECHÓW



gazetacodzienna.pl

Strona Cieszyńska on-line



**TRAMWAJ
CIESZYŃSKI**

zwrot

KLUB POLSKIEJ PRASY I KSIĄŻKI

KSIEGARNIA

Czeski Cieszyn

E-mail: ksiegarnia@polonica.cz